# Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. 21 Cdo 4546/2009, ECLI:CZ:NS:2010:21.CDO.4546.2009.1

**Číslo:** 24/2012

**Právní věta:**

Je-li vlastníkem místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice v souladu s ustanovením § 19 odst. 5 a 6 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, odstraněno silniční vozidlo na náklady jeho provozovatele, je vlastník místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice (nepřevzal-li poté vozidlo jeho provozovatel) po odpadnutí důvodu veřejného zájmu, pro který byla místní komunikace nebo průjezdní úsek silnice označena dočasně dopravní značkou zákazu stání silničních vozidel, povinen vrátit odtažené vozidlo zpět na místo, odkud bylo odtaženo.

**Soud:** Nejvyšší soud

**Datum rozhodnutí:** 09.12.2010

**Spisová značka:** 21 Cdo 4546/2009

**Číslo rozhodnutí:** 24

**Číslo sešitu:** 2

**Typ rozhodnutí:** Rozsudek

**Hesla:** Pozemní komunikace, Zadržovací právo

**Předpisy:** § 175 obč. zák.
§ 177 obč. zák.
§ 180 obč. zák.
§ 19 zákona č. 13/1997 Sb.

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Žalobkyně se domáhala, aby jí žalovaná zaplatila 132 250 Kč s úrokem z prodlení „dle nařízení vlády č. 163/2005 Sb.“. Žalobu odůvodnila zejména tím, že na základě rozhodnutí „Technické správy komunikací hl. města Prahy“ (dále jen „TSK Praha“) ze dne 11. 4. 2005 provedla odtah vozidla žalované značky Škoda 120, SPZ CLD 58 – 96, na střežené parkoviště v P. 5, jehož je sama provozovatelem, v rámci činností vykonávaných podle „Zřizovací listiny“ ze dne 26. 8. 2003. Cena za odtah a parkovné na střeženém parkovišti žalované podle nařízení hlavního města Prahy č. 13/2001 zahrnuje poplatek za odtah ve výši 1300 Kč, dále 150 Kč za první den uskladnění a 200 Kč za dobu od 12. 4. 2005 do 25. 1. 2007, tedy poplatky za parkovné v rozsahu 654 dnů.*

*O k r e s n í s o u d v České Lípě rozsudkem ze dne 27. 3. 2008 uložil žalované zaplatit žalobkyni 132 250 Kč s „poplatkem z prodlení“ ve výši a za dobu, jež rozvedl, a rozhodl, že žalovaná je povinna*

*zaplatit žalobkyni na nákladech řízení 58 904 Kč k rukám JUDr. P. B., advokáta žalobkyně. Vyšel z toho, že dne 11. 4. 2005 bylo na příkaz TSK Praha žalovanou odtaženo z ulice O. v P. 13 na střežené parkoviště žalobkyně vozidlo ve vlastnictví žalované značky Škoda 120, SPZ CLD 58 – 96, a že podle nařízení hlavního města Prahy č. 13/2001 cena tohoto odtahu činila 1300 Kč. Podle stejného nařízení požaduje žalobkyně důvodně též parkovné za první den ve výši 150 Kč a za další dny ve výši 200 Kč denně. V souladu s rozhodnutím Úřadu městské části P. 13 – odboru dopravy byla komunikace, kde vozidlo žalované stálo, označena přenosnou dopravní značkou, která vyzývala vlastníky k odstranění vozidel za účelem očisty komunikace. Protože žalovaná neprokázala existenci závažných důvodů, které jí v odstranění vozidla bránily, je povinna příslušné poplatky zaplatit. Žalované byla navíc dne 28. 2. 2005 TSK Praha doručena výzva k odstranění stejného vozidla jakožto vraku. Vzhledem k tomu, že žalobkyně měla za žalovanou pohledávku a oprávněně měla v držení též její vozidlo, mohla realizovat zadržovací právo podle § 175 obč. zák. na střeženém parkovišti do doby uhrazení ceny za odtah a parkovné, a to nejméně do 25. 1. 2007, tedy do doby, za níž úhradu požaduje.*

*K odvolání žalované K r a j s k ý s o u d v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 12. 5. 2009 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil „v části žalobě vyhovující o 7450 Kč" s úrokem z prodlení ve výši a za dobu, jež rozvedl, změnil jej tak, že žalobu o 124 800 Kč s úrokem z prodlení „z této částky žalobou požadovaným" zamítl, a rozhodl, že žalobkyně je povinna nahradit žalované náklady řízení před soudem prvního stupně ve výši 33 457 Kč a před odvolacím soudem ve výši 37 585,80 Kč „u L. E.". Odmítl námitku žalované, že nebylo prokázáno řádné rozmístění dočasných dopravních značek o zákazu stání (žalovaná ji uplatnila v rozporu s § 205a odst. 1 o. s. ř. až v odvolacím řízení) a že se nemohla seznámit s opatřením odboru dopravy městské části P. 13, kterým byl stanoven termín dočasného zákazu stání v příslušných lokalitách, neboť nebylo vyvěšeno na úřední desce ani na vývěsce žalobkyně (takovou povinnost zákon silničnímu správnímu úřadu neukládá, neboť § 19 odst. 5 zákona o pozemních komunikacích výslovně stanoví, že na rozhodnutí o označení příslušné pozemní komunikace dočasným zákazem stání se nevztahují obecné předpisy o správním řízení, tedy ani zákon č. 500/2004 Sb., správní řád). Nesouhlasil ani s tím, že žalovaná zpochybňovala, zda se v době, kdy došlo k čištění komunikace, její vozidlo v této lokalitě nacházelo, a to mimo jiné i proto, že ve výzvě k odstranění vraku byla nepřesná adresa, kde by se mělo vozidlo nacházet, a vozidlo nenalezla ani prostřednictvím odtahové služby, kterou si objednala. Označení lokality ve výzvě k odstranění vraku doručené žalované dne 28. 2. 2005 považoval odvolací soud za dostačující, neboť byla uvedena ulice i městská část, kde se vozidlo mělo nacházet. To, že se vrak vozidla dne 11. 4. 2005, tedy v den čištění místní komunikace, nalézal v ošetřované zóně, je doloženo záznamem „TSK č. 2005/1697/Z", souhrnnou evidencí odtahů vozidel ze dne 11. 4. 2005, jakož i protokolem o odtažení vozidla. Byly tak naplněny všechny podmínky uvedené v § 19 odst. 6 zákona o pozemních komunikacích, opravňující žalobkyni k odtažení vozidla žalované, SPZ CLD 58-96, na odstavné parkoviště v J. provozované žalobkyní, a to z důvodu potřeby čištění místní pozemní komunikace na O., P. 13. Souhlasil se soudem prvního stupně v tom, že při výpočtu ceny za odtah a za parkovné vycházel z nařízení hlavního města Prahy č. 13/2001 ze dne 19. 6. 2001, účinného od 1. 8. 2001. Rozlišil dále podmínky pro odtažení vozidla podle ustanovení § 19 odst. 3 oproti ustanovení § 19 odst. 6 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Při výkonu zadržovacího práva měla však žalobkyně zvážit výši splatné pohledávky, kterou měla vůči žalované k 11. 5. 2005 [kdy se svědek P. (v zastoupení žalované) dostavil na odstavné parkoviště a chtěl vozidlo pro žalovanou převzít], ve srovnání s tím, jak vysoké budou náklady za další parkování vraku žalované na odstavném parkovišti v případě odmítnutí jeho vydání žalované žalobkyní. V případě „zjevného nepoměru mezi uvedenými veličinami mohla žalobkyně od zadržovacího práva upustit" a samostatně (žalobou, pokud by nezaplatila dobrovolně) vůči žalované uplatnit nárok na zaplacení své pohledávky. Požadavek žalobkyně na zaplacení parkového i za období od 12. 5. 2005 do 25. 1. 2007 považoval proto za výkon práva v rozporu s dobrými mravy podle ustanovení § 3 odst. 1 obč. zák.*

*V dovolání proti rozsudku odvolacího soudu (proti výroku, jímž změnil rozsudek soudu prvního*

*stupně tak, že žalobu o 124 800 Kč s úrokem z prodlení „z této částky žalobou požadovaným“ zamítl) žalobkyně namítá, že odvolací soud ve svém rozhodnutí nevzal v potaz, že žalobkyně nemohla předpokládat, že žalovaná dlužnou částku neuhradí po dobu delší než dvou let a že tudíž dlužná částka požadovaná žalobkyní vzroste o více než 100 000 Kč. Nesouhlasí se závěrem, že žalobkyně mohla uplatnit dlužnou částku na žalované i bez zadržovacího práva, neboť se stejnou logikou může být argumentováno, že žalovaná mohla dlužnou částku uhradit, vozidlo si vyzvednout a „případnou neoprávněnost této pohledávky mohla namítat a vrácení zaplacení na základě bezdůvodného obohacení pak požadovat zpět na žalobkyni soudní cestou“. Žalovaná věděla, že se její dluh vůči žalobkyni zvyšuje každým dnem o 200 Kč, a přesto dlužnou částku neuhradila a vozidlo si nevyzvedla; žalobkyni stačilo, aby žalovaná svůj dluh alespoň uznala a vozidlo by jí bylo ihned vydáno. Dovozuje dále, že žalovaná neměla od počátku v úmyslu dlužnou částku uhradit, že zadržovací právo bylo žalobkyní uplatněno naprosto v souladu s právem a že o rozporu s dobrými mravy nelze vůbec hovořit. Navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.*

*N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.*

**Z o d ů v o d n ě n í :**

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30. 6. 2009, neboť dovoláním je napaden rozsudek odvolacího soudu, který byl vydán před 1. 7. 2009 (srov. Čl. II bod 12 zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozsudek, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., dovolání přípustné, přezkoumal rozsudek odvolacího soudu bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat – vzhledem k tomu, že žalobkyně uplatnila zadržovací právo k vozidlu žalované sdělením (v té době zmocněnci žalované O. P.) dne 11. 5. 2005 – podle právních předpisů účinných v době zadržení, a to zejména podle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění do 30. 9. 2005, tedy do dne, než nabyl účinnosti zákon č. 359/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony, a podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění do 30. 6. 2006, tedy do dne, než nabyl účinnosti zákon č. 80/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony ( dále jen „zákon o komunikacích“).

Podle ustanovení § 175 odst. 1 obč. zák. kdo je povinen vydat cizí movitou věc, kterou má u sebe, může ji zadržet k zajištění své splatné pohledávky, kterou má proti osobě, jíž by jinak byl povinen věc vydat.

Cizí movitá věc tedy může být zásadně zadržena jen k zajištění splatné pohledávky; byl-li podán návrh na prohlášení konkursu na majetek dlužníka, může zadržovací právo vzniknout též k zajištění dosud nesplatné pohledávky (srov. § 175 odst. 2 obč. zák.).

Zadržovací právo vznikne jednostranným právním úkonem oprávněné osoby, kterým vyjadřuje svou vůli věc zadržet (§ 177 odst. 1 obč. zák.). O zadržení věci a jeho důvodech je oprávněná osoba povinna vyrozumět dlužníka bez zbytečného odkladu; byla-li uzavřena písemně smlouva, na jejímž základě má oprávněná osoba věc u sebe, musí být písemné i vyrozumění dlužníka (srov. § 177 odst. 2 obč. zák.).

Zadržovací právo zaniká zánikem zajištěné pohledávky nebo zánikem zadržené věci nebo vydáním zadržené věci dlužníku anebo složením jiné jistoty, kterou dlužník poskytl oprávněné osobě s jejím souhlasem (srov. § 180 odst. 1 a 2 obč. zák.).

Zadržovací právo je, jak vyplývá též ze zařazení jeho právní úpravy do Části druhé občanského zákoníku, věcným právem, charakterizovaným, spolu se zástavním právem a věcným břemenem, jako „právo k věci cizí".

Věřitel může zadržet cizí movitou věc jen tehdy, má-li ji u sebe – jak nepochybně vyplývá z ustanovení § 176 odst. 1 obč. zák. – „právem" (tj. na základě smlouvy nebo jiného právního důvodu), má-li pohledávku proti osobě, které by jinak (kdyby nevyjádřil svou vůli věc zadržet) byl povinen věc vydat, a (s výjimkou podání návrhu na prohlášení konkursu na majetek dlužníka), nebylo-li mu při předání věci uloženo, aby s ní naložil způsobem, který je neslučitelný s výkonem zadržovacího práva.

Zadržovací právo má, jak vyplývá z výše uvedeného, v první řadě funkci zajišťovací. Projevuje se zejména v tom, že zabezpečuje splatnou pohledávku věřitele nebo, byl-li podán návrh na prohlášení konkursu na majetek dlužníka, i dosud nesplatnou věřitelovu pohledávku od okamžiku svého vzniku a že svojí podstatou (ponecháním zadržené věci u věřitele) vede (motivuje) dlužníka k tomu, aby pohledávku věřitele dobrovolně splnil alespoň dodatečně.

Zároveň je zadržovací právo právem subsidiárním a akcesorickým. Subsidiarita zadržovacího práva vyjadřuje, že jde o podpůrný zdroj uspokojení pohledávky věřitele, který se uplatní jen tehdy, jestliže pohledávka nebyla dlužníkem dobrovolně splněna ani dodatečně a nezanikla-li jiným způsobem. Akcesorickým je zadržovací právo zejména proto, že vzniká pouze tehdy, vznikla-li platně také pohledávka, k jejímuž zajištění slouží, a že dochází k jeho zániku rovněž v případě, že zajištěná pohledávka zanikla.

Pro posouzení, zda v projednávané věci vzniklo (mohlo vzniknout) žalobkyni zadržovací právo k vozidlu žalované (osobnímu automobilu značky Škoda 120, SPZ CLD 58 – 96) bylo proto významné posouzení, zda žalobkyně měla (má) za žalovanou splatnou pohledávku.

S odvolacím soudem lze souhlasit v tom, že pro posouzení existence a výše pohledávky je podstatné, z jakého důvodu žalobkyně provedla odtah vozidla žalované a zda byl dán důvod k jeho parkování na odstavném parkovišti žalobkyně. Odvolací soud rovněž správně rozlišil rozdílnost mezi podmínkami pro odtažení vozidla podle ustanovení § 19 odst. 3 zákona o komunikacích oproti ustanovení § 19 odst. 6 téhož zákona.

Podle ustanovení § 19 odst. 3 zákona o komunikacích vlastník vraku je povinen na výzvu vlastníka dálnice, silnice nebo místní komunikace odstranit vrak do dvou měsíců od doručení výzvy k odstranění. Neučiní-li tak, odstraní a zlikviduje vrak vlastník této pozemní komunikace na náklady vlastníka vraku.

Podle ustanovení § 19 odst. 5 zákona o komunikacích silniční správní úřad je oprávněn rozhodnout o označení místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice nebo jejich částí, na kterých je z důvodu veřejného zájmu dočasně zakázáno stání silničních vozidel, příslušnou dopravní značkou podle zvláštního předpisu. Rozhodnutí o označení musí být provedeno nejméně týden před dnem dočasného zákazu stání na příslušné pozemní komunikaci a na řízení silničního správního úřadu se v tomto případě nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

Podle ustanovení § 19 odst. 6 zákona o komunikacích v případě neuposlechnutí rozhodnutí silničního správního úřadu podle předchozího odstavce je vlastník místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice oprávněn odstranit silniční vozidlo na náklady jeho vlastníka, pokud vlastník silničního vozidla

neprokáže závažné důvody, které mu znemožnily, aby silniční vozidlo odstranil včas sám; v tomto případě hradí náklady spojené s odstraněním silničního vozidla ten, na jehož žádost bylo silničním správním úřadem vydáno rozhodnutí.

Při postupu podle ustanovení § 19 odst. 3 zákona o komunikacích („odstraňování vraku“) platí, že, nerespektuje-li vlastník vraku výzvu k odstranění vraku, odstraní a zlikviduje vrak vlastník příslušné pozemní komunikace na náklady vlastníka vraku. Toto oprávnění vlastníka komunikace sleduje cíl, aby vrak [silniční vozidlo, které je trvale technicky nezpůsobilé k provozu a není opatřeno státní poznávací značkou nebo které je zjevně trvale technicky nezpůsobilé k provozu – § 19 odst. 2 písm. g) zákona o komunikacích] byl „definitivně“ odstraněn, doslova zlikvidován. Není proto žádného důvodu, aby vlastník příslušné pozemní komunikace vrak skladoval nebo parkoval, dokonce na střeženém parkovišti. Jak vyplývá z ustanovení § 19 odst. 3 zákona o komunikacích, po odtažení vraku má vlastník příslušné pozemní komunikace vozidlo zlikvidovat. I kdyby (k čemuž ale není žádný důvod) mělo dojít k časové prodlevě mezi odtažením vraku a jeho likvidací, není žádného důvodu, aby takovýto časový úsek byl vrak (určený stejně k likvidaci) uložen na střeženém parkovišti a tím v souvislosti s jeho likvidací vznikaly další náklady.

Při postupu podle ustanovení § 19 odst. 5 a 6 zákona o komunikacích jde o to, aby bylo odstraněno vozidlo (případně i vrak), které zabraňuje realizaci „veřejného zájmu“, pro který je na místě, kde vozidlo (nebo vrak) stojí, zakázáno stání silničních vozidel. Toto opatření (označení místní komunikace dopravní značkou zakazující stání silničních vozidel podle zvláštního předpisu), o kterém rozhoduje silniční správní úřad, je charakterizováno dočasností, jež vyplývá z onoho „veřejného zájmu“, který byl důvodem pro takové rozhodnutí silničního správního úřadu. Má-li být „veřejný zájem“ naplněn, musí mít vlastník komunikace, který má „veřejný zájem“ realizovat, také možnost, aby učinil opatření proti tomu, kdo dočasný zákaz stání silničních vozidel nerespektuje a tím zabraňuje naplnění „veřejného zájmu“; tímto nástrojem je – jak vyplývá z ustanovení § 19 odst. 6 zákona o komunikacích – právě možnost odstranit silniční vozidlo na náklady jeho vlastníka (nebo na náklady toho, na jehož žádost bylo silničním správním úřadem vydáno rozhodnutí o označení místní komunikace dopravní značkou zakazující stání silničních vozidel). Cílem takového opatření (odstranění vozidla nebo vraku) je tedy umožnit realizaci „veřejného zájmu“, pro který silniční správní úřad rozhodnutí o označení místní komunikace dopravní značkou zakazující stání silničních vozidel vydal; jiný důvod vlastníka komunikace k odstranění vozidla v této souvislosti neopravňuje. Jak dále vyplývá z ustanovení § 19 odst. 5 zákona o komunikacích rozhodnutí silničního správního úřadu o označení místní komunikace dopravní značkou zakazující stání silničních vozidel může být pouze „dočasné“ (srov. slova . . . dočasně zakázáno stání . . . v ustanovení § 19 odst. 5 zákona o komunikacích). Znamená to, že oprávnění vlastníka komunikace k odstranění vozidla se může vztahovat jen na ten časový úsek, který je charakterizován „veřejným zájmem“ a „dočasností“, jak vyplývají z příslušného rozhodnutí silničního správního úřadu; dříve ani později není vlastník komunikace oprávněn vozidlo odstranit. Zároveň z toho vyplývá, že není-li takový důvod dán, nemůže vlastník komunikace uplatňovat nejen oprávnění vozidlo odstranit, ale po naplnění „veřejného zájmu“ a jeho „dočasnosti“ je povinen takové vozidlo (případně vrak) vrátit na místo, odkud muselo být z důvodu „veřejného zájmu“ a jeho „dočasnosti“ odstraněno. Vyplývá to nejen z toho, že po realizaci „veřejného zájmu“ již není žádný důvod, aby vozidlo bylo nadále odstraněno („dočasnost“ již pominula), ale zejména z toho, že realizace oprávnění podle ustanovení § 19 odst. 5 zákona o komunikacích je zásahem veřejného práva do soukromého vlastnictví, jenž může být jen výjimečný a na základě zákona (srov. Čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, která je součásti ústavního pořádku České republiky).

Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že, je-li vlastníkem místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice v souladu s ustanovením § 19 odst. 5 a 6 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, odstraněno silniční vozidlo na náklady jeho provozovatele, je vlastník místní komunikace nebo

průjezdního úseku silnice (nepřevzal-li poté vozidlo jeho provozovatel) po odpadnutí důvodu veřejného zájmu, pro který byla místní komunikace nebo průjezdní úsek silnice označena dočasně dopravní značkou zákazu stání silničních vozidel, povinen vrátit odtažené vozidlo zpět na místo, odkud bylo odtaženo.

V projednávané věci bylo soudy zjištěno (zjištění soudů dovolatelka nenapadá), že žalovaná byla dopisem TSK Praha (zřízené za účelem správy a údržby komunikací ve vlastnictví hlavního města Prahy) jako vlastníka komunikace, který jí byl doručen dne 28. 2. 2005, vyzvána k odstranění „vraku vozidla značky Škoda 120, SPZ CLD 58 – 96“, z ulice O. v P. 13. Rozhodnutím Úřadu městské části P. 13 – odboru dopravy (silniční správní úřad) ze dne 16. 3. 2005 bylo stanoveno v téže ulici užití přenosných dopravních značek o zákazu stání z důvodu veřejného zájmu, spočívajícího v provádění komplexní jarní údržby komunikací; termín čištění byl stanoven na 11. 4. 2005 a značky byly rozmístěny týden předem. Dne 11. 4. 2005 bylo na základě rozhodnutí TSK Praha č. 2005/1697/Z v 8.10 hod. žalobkyní odtaženo vozidlo žalované na střežené parkoviště v P. 5, J., ulici R., jehož je žalobkyně provozovatelem, a tam bylo zadržováno nejméně do 25. 1. 2007, tedy do doby, za níž žalobkyně požaduje úhradu. Odtažení vozidla oznámila žalobkyně žalované dopisem ze dne 26. 4. 2005.

Jak správně uvedl již odvolací soud, ve vztahu mezi žalobkyní a žalovanou se jednalo o obě výše popsané situace (o výzvu k odstranění vraku podle ustanovení § 19 odst. 3 zákona o komunikacích i o případ odtažení vozidla – vraku podle ustanovení § 19 odst. 6 zákona o komunikacích). Protože výzva k odstranění vraku byla žalované doručena dne 28. 2. 2005, byla žalovaná povinna odstranit vrak do 28. 4. 2005, tedy do dvou měsíců od doručení výzvy k odstranění. Teprve poté byl vlastník komunikace (jím pověřená žalobkyně) oprávněn vrak odstranit (a zlikvidovat). Protože však k odstranění vozidla (vraku) žalované došlo již dne 11. 4. 2005, nejednalo se o postup podle ustanovení § 19 odst. 3 zákona o komunikacích, jak o tom svědčí i veškerá dokumentace k odtahu se vztahující.

K odtažení vozidla (vraku) žalované došlo v režimu ustanovení § 19 odst. 6 zákona o komunikacích, neboť žalovaná přesto, že příslušná komunikace byla týden předem označena dočasně dopravní značkou zakazující stání silničních vozidel dne 11. 4. 2005, vozidlo do dne 11. 4. 2005 z uvedené komunikace neodstranila. Protože však značka zakazující stání silničních vozidel zakazovala stání pouze dne 11. 4. 2005, nebylo žádného důvodu k tomu, aby žalobkyně také po dni 11. 4. 2005, tedy počínaje dnem 12. 4. 2005 vozidlo žalované držela odstraněné z komunikace, kde vozidlo (vrak) původně stálo. Činila-li tak, nejenže zasahovala do vlastnických práv žalované, ale zbytečně vytvářela náklady spojené s parkováním vozidla na střeženém parkovišti. Tyto náklady však vznikaly svévolným jednáním žalobkyně a nemohou být přičítány k tíži žalované. Žalobkyni tak vznikla pohledávka toliko za odtah vozidla (1300 Kč) a první den uskladnění (parkování) vozidla (150 Kč), případně, kdyby žalobkyně po provedení komplexní jarní údržby komunikace dne 11. 4. 2005 vozidlo vrátila na původní místo (kde stálo před jeho odtažením), mohla vzniknout také pohledávka za odtah vozidla zpět na původní místo (1300 Kč); učinila-li by žalobkyně posledně uvedený úkon současně (v souvislosti) s odstraněním dopravní značky zakazující stání silničních vozidel, nehrozilo by ani to, že na původním místě (z něhož bylo vozidlo odtaženo) bude stát jiné vozidlo.

Na povinnosti vrátit odtažené vozidlo po odpadnutí „veřejného zájmu“ zpět na původní místo nic nemění skutečnost, že žalobkyně (podle jejího tvrzení) realizovala vůči žalované zadržovací právo. Z ustanovení § 175 odst. 1 obč. zák. totiž vyplývá, že podmínkou uplatnění (a vzniku) zadržovacího práva je existence splatné pohledávky toho, kdo má cizí věc u sebe, proti osobě, jíž by jinak byl povinen věc vydat. Bez toho, že by v době uplatnění zadržovacího práva měl držitel cizí věci splatnou pohledávku za tím, jemuž je jinak povinen tuto věc vydat, nemůže zadržovací právo k takové věci vzniknout. Jestliže však, jako je tomu v projednávané věci, pohledávka (za úhradu odtahu vozidla a jeho parkování jeden den – 1450 Kč) sice vznikla (ke dni 11. 4. 2005), ale nestala se splatnou [dlužník (žalovaná) byl požádán věřitelem (žalobkyní) o plnění teprve dopisem ze dne 26. 4. 2005 –

srov. § 563 obč. zák.], nemohl ten (žalobkyně), kdo měl cizí movitou věc (vozidlo – vrak) u sebe, tuto věc k zajištění své (dosud nesplatné) pohledávky zadržet v souladu s ustanovením § 175 odst. 1 obč. zák. Učinil-li tak, jednalo se o svévolné zadržování cizí věci. Na takové protiprávní jednání nedopadají ustanovení Části druhé, hlavy třetí, oddílu druhého „Zadržovací právo“ občanského zákoníku, tedy ani ustanovení § 162 odst. 1 obč. zák. ve vztahu k ustanovení § 178 obč. zák., podle něhož by ten, kdo věc zadržuje, měl právo na náhradu účelně vynaložených nákladů vzniklých v souvislosti s plněním povinnosti starat se o zadrženou věc s péčí řádného hospodáře, zejména ji opatrovat a chránit před poškozením, ztrátou a zničením. Žalobkyně tak důvodně mohla po žalované požadovat pouze 1450 Kč (za úhradu odtahu vozidla a jeho parkování jeden den). Pohledávka se nemohla zvýšit ani po dni 28. 4. 2005, kdy žalobkyni vzniklo oprávnění (podle ustanovení § 19 odst. 3 zákona o komunikacích) vozidlo žalované (jako „vrak“) odtáhnout a zlikvidovat. Vozidlo (vrak) totiž již odtaženo bylo a – jak výše uvedeno – mělo být ihned přistoupeno k jeho likvidaci; nebylo-li by možné k likvidaci přistoupit bezprostředně, nebyl by i tak žádný důvod umísťovat je na placeném parkovišti.

Sluší se poznamenat, že v projednávané věci se nemůže uplatnit názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 25 Cdo 813/2007, který připomíná odvolací soud, neboť citovaný rozsudek se zabývá výkladem ustanovení § 45 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, který upravuje postup v případech, kdy se vozidlo stalo „překážkou provozu“ na pozemní komunikaci a kdy o jeho odstranění na náklad jeho provozovatele rozhoduje policista nebo strážník obecní policie, zatímco v této projednávané věci jde o postup podle ustanovení § 19 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

Z uvedeného vyplývá, že napadený měnící výrok rozsudku odvolacího soudu o věci samé je (i když z ne zcela přiléhavých důvodů) správný. Protože nebylo zjištěno (ani dovolatelkou tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalobkyně podle ustanovení § 243b odst. 2, části věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.